

[Undervisningsministeren.]

slag. Jeg har bestræbt mig på i mit forslag at sammenkoble folkeskolens afgangsklasser med de efterfølgende erhvervsskoler og har fået etableret erhvervenes skoleudvalg som et værdifuldt rådgivende organ på disse områder.

Næste hovedafsnit i forslaget til folketingsbeslutning handler om landsbyskolen, og det hedder lidt svagt under punkt 1, at folkeskolen i landdistrikterne skal udbygges efter folkeskoleloven af 18. maj 1937 med henblik på det 8. skoleår. Det er efter min mening ikke en tilstrækkelig effektiv eller dybtgående bestemmelse. Mit forslag går videre, idet det gennem en række praktiske foranstaltninger søger at fremme det 8. skoleår yderligere.

Under punkt 2 tillades det flere kommuner i fællesskab at oprette en 8. klasse. Det er ligeledes en svag affattelse. Allerede nu kan kommunerne gøre noget sådant, og i mit lovforslag indtager centraliseringsbestræbelserne en stærkt fremtrædende plads.

I punkt 3 i dette afsnit får jeg et stilfærdigt håndtryk og en tak for gennemførelsen af den kgl. anordning af 19. januar 1956, og jeg kvitterer med tak. Dog mener jeg, at det vil være urimeligt under en nyordning at opretholde en skoletype som præliminærkursus; der må dog være tale om en reel realskole. Det er, hvad befolkningen ønsker.

Jeg kan altså tiltræde de her nævnte punkter med de givne reservationer og med den bemærkning, at de allerede er imødekommet i mit lovforslag. Det er vist sjældent, at så mange ønsker så hurtigt har fundet deres opfyldelse.

Jeg er enig med forslagsstillerne om, at der bør gives eleverne et afgangsbrev. Prøvens karakter er ikke nærmere defineret, så det er vanskeligt at sige noget, før definitionen er givet.

På enkelte punkter må jeg være uenig med de ærede forslagsstillere. Det hedder således i spidsen for forslaget, afsnit I, punkt 1:

„Folkeskolen i købstæderne består af 5 grundskoleklasser og en 3-årig hovedskole.“

Det vil sige, at mellemskolen på ny smides ud af folkeskolen. Det finder jeg urimeligt.

Ved loven af 1937 blev mellemskolen en integrerende del af folkeskolen. Det var et stort fremskridt, og jeg finder det urimeligt at føre udviklingen tilbage til tiden før 1937 eller rettere tilbage til 1903.

Et andet forslag er af en noget mærkelig karakter. Det foreslås i afsnit I, punkt 6 a, at gøre det 8. skoleår obligatorisk, men kun for købstæderne, såfremt de enkeltvis beslutter sig til det, ikke for landsbyerne, og denne halvobligatoriske ordning er ved nærmere øjesyn både perforeret og klausuleret. Den er perforeret, fordi de stedlige skolemyndigheder kan give dispensation, dersom eleverne viser uegnethed for videre skolegang. „Uegnethed“ er et meget vidt begreb og vil stille administrationen over for store vanskeligheder. Den er endvidere klausuleret, idet det givne konservative tilbud er afhængigt af, at den 4-årige mellemskole opretholdes. Denne klausul er et nej til såvel midterlinjeforslaget som det sidst fremsatte lovforslag — for slet ikke at tale om de forslag, der i sidste samling blev fremsat af partiet venstre og det radikale venstre. Kan det tænkes, at et flertal i en kommunalbestyrelse gennemfører en perforeret, obligatorisk ordning med uklare undtagelsesbestemmelser, når det vides, at medlemmer af partiet venstre f. eks. vil stemme imod? Vil en kommunalbestyrelse gå ind i en sådan politisk strid som et pionerarbejde for et obligatorisk 8. skoleår? Det er muligt, men det er i sandhed også muligt, at forslag i den retning vil kompromittere tanken om det 8. skoleår.

Der er jo sket en påfaldende ændring i den konservative politik med hensyn til det 8. skoleår. Det var ikke muligt i sidste folketingsår, end ikke i et folketingsunderudvalg, der alene sigtede mod denne sag, at få besked om partiets stilling. Det er betydningsfuldt, at der nu efter 1½ års forløb, altså efter meget grundige overvejelser, er fremsat et forslag til beslutning med principiel tilslutning til tanken om et obligatorisk 8. skoleår. Når dette forslag én gang er fremsat, vil det utvivlsomt vise sig, at det vil fastholde sin plads i fremtidens skolepolitik.

I øvrigt står det mig ikke klart, om de ærede forslagsstillere tænker sig det 8. skoleår indført straks eller om et par år. I så fald hvornår? Eller om de som i det med